

08.04.2020

Ученици на овој час треба да работиме за типовите повреди, како настануваат и како се третираат. Овде имам неколку, се разбира постојат и други кои се во поширок обсег од она што го работиме на часовите. Прочитајте ги, разгледајте ги и обидете се да ги запомнете фактите за повредите **Изгореници, смрзнатини и скршеници**. На крајот од презентацијата имам и упатство за **домашна задача** која е битна заради ваше оценување

Изгореници

Изгорениците се повреди кои настанале под влијание на висока температура, хемиски супстанции (хемиски изгореници) или зрачење. Нивната тежина зависи од зафатеноста на површината на телото и длабочината на оштетеното ткиво. Децата потешко ги поднесуваат изгорениците од возрасните.

ADAM.

Гасење оган на човек

Лицата со запалена облека често се во паника и трчаат, а при тоа оганот повеќе се шири. Потребно е да се легне на земја и лицето да се валка по земјата.

Оганот на човек се гаси со прирачна ткаенина (кебе, капут и сл.), вода и противпожарни апарати со халон или прав(NaHCO_3), при тоа пазејќи да не прска во очи.

Не смее да се користи противпожарен апарат со јаглен двооксид (CO_2).

ПОСТАПКА:

- Да се симне облеката натопена со вруќа течност или хемикалија. Парчиња од ткаенината кои се залепени за кожата не смеат насилно да се одвојуваат и треба полека да се исечат со ножици.
- Брзо да се лади изгорената површина со вода, што е најважна мерка на прва помош која битно го подобрува крајниот исход на повредата. Изгорениот дел треба што побргу да се потопи во вода или да се тушира. Водата мора да биде ладна, но не и многу студена. Ладењето треба да трае најмногу 10 минути. Малите деца не се оставаат предолго во ладна вода затоа што пак може да дојде до **подладување** на телото.
- Од изгорените раце веднаш да се симнат прстените, нараквиците и часовникот, пред да натече кожата. Ако поради оток прстенот не може да се симне од раката, истиот треба да се пресече.
- Изгорениците се покриваат со **газа и завој** многу лабаво, без затегнување.
- Ако изгореницата е со голема површина на рацете или нозете, потребно е да се **имобилизира**.

Ако превозот до болница е долготраен, давајте му на повредениот да пие течности (алкохолот е забранет).

Не ставајте на изгорениците никакви масти, уље ниту прашок.

Не ги пробивајте меурите на изгорениците.

Смрзнатини

Смрзнатините се локални повреди предизвикани при изложеност на ниски температури. Тие се појавуваат најчесто на стопалата, прстите на рацете, ушите и носот. Ова е најчесто се случува кога се носат тесни и влажни чевли и при општа исцрпеност. Често се појавуваат заедно со општа **подладеност** на телото.

ADAM

Типични околности за настанување на смрзнатини:

Подолг престој во природа во зимски услови - планинари, алпинисти, војници. Тесните обувки ја намалуваат циркулацијата во стопалата и на тој начин фаворизираат појавување на смрзнатини, особено ако подолго време се носат.

Како се препознаваат смрзнатините?

Во почетокот постои чувство на студенило во зафатените делови кое се претвора во болка. Ненадејно престанување на чувството на студ и болка е знак за почетокот на смрзнување. Кожата е плаво модра, бледа или црвена. Подоцна, се појавува оток, а понекогаш и пликови.

ПОСТАПКА

- Луѓето треба да се воведат во топла просторија и да се соблечат алиштата, чевлите и прстените. Парчињата ткаенина кои се залепени на кожата не смее насилно да се отстранат, туку да се отстранат со ножици.
- Смрзнатините покријте ги со парче газа, но не замотувајте ги со завој.
- Рака или нога со смрзнатини треба да се **имобилизира** и да се стават во подигната положба.

НЕ трлкајте ги замрзнатите делови на телото.

НЕ бушете ги плускавците.

Не ставајте прашок, масти, и сл. на смрзнатините.

Не облекувајте ракавици или чорапи на замрзнати раце или нозе.

Не загревајте ги замрзнатите делови со термофор и слични извори на топлина.

Не дозволувајте лицето со замрзнати стопала да оди.

Скршеници(фрактури)

Фрактура на коска без повреди на кожата (рана) е наречена затворена фрактура. Ако на местото на фрактурата постои рана, тоа е отворена или надворешна скршеница. Коскените фрагменти со нивните остри рабови може да ги повредат крвните садови, нервите и мускулите, или да ја пробијат кожата. Ова може да се случи во момент на фрактурата или накнадно со движење на скршените коски.

Знаци од фрактури на рака или нога:

- Болка
- Невозможно е да се движи повредениот екстремитет.
- Оток на местото на фрактурата. Тој не е секогаш присутен.
- Екстремитетите се деформирани. Тоа не е секогаш присутно. Ако постои тоа е сигурен знак за фрактура.

И сомневање за можна фрактури бара третман како таа да постои.

ПОСТАПКА:

- Ако скршениот екстремитет е деформиран, обидете се да го израмните со надолжно истегнување. Повлечете нежно два соседни зглоба во спротивни насоки. Оваа постапка не мора да биде насилна и треба да се прекине ако се појави отпор или посилна болка. Несоодветна манипулација со скршениот екстремитет може да предизвика оштетување на крвните садови, нервите и другите ткива или да затворената фрактура да помине во отворена.
- Скршената коска мора да се **имобилизира** пред транспорт на повредениот. Ако итната медицинска помош е на располагање, најдобро е транспортот и имобилизацијата да се препушти на квалификувани лица. Повредениот мора да мирува додека да пристигне помошта.
- Кај отворени фрактури, раната се покрива со стерилна газа. На газата ставете перниче од памук (вата), или волна и заедно прицврстете со завој. Ако скршената коска излегува од раната, не смее со истегнување да се враќа назад во природна позиција, туку по превивањето на раната екстремитетот се имобилизира во затечена положба.

Час 57 Увежбување на постапката за укажување на прва помош

09.04.2020

На овој час треба да научиме за јајмлихов зафат кој е потребно да го знаеме доколку се гушиме ние или друга личност. Следуваат линкови од видеа кои треба да ги погледнете и на кои е објаснето како да спречиме гушење.

<https://www.youtube.com/watch?v=v0xTjeNnuWg> гушење кај дете

<https://www.youtube.com/watch?v=DE45ks9milw> гушење кај возрасен

Домашна задача опишете ја постапката како да спречиме гушење и кои се главните начини за третирање на изгореници, смрзнатини и скршеници.

Домашната задача како и претходната, направена на компјутер, пратете ми ја на емаил biljana_jeftimova@yahoo.com . Потребна е активност заради оценувањето/